

Predpisi s področja prometa

Nova obvezna zavarovanja in nove definicije

Že nekaj mesecev veljajo spremenjene obveznosti za zavarovanje vozil v prometu, ki se nanašajo tudi na kmetijska in gozdarska vozila. V zakonodajnem postopku pa je tudi nova Zakona o motornih vozilih, ki bo pri kmetijskih in gozdarskih vozilih verjetno prinesla spremembe pri definiciji traktorskih priklopnikov in traktorskih priključkih.

Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu

V juniju je Državni zbor sprejel spremembe in dopolnitve Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu. Objavljene so bile v Uradnem listu RS št. 45/2024 z dne 4. 6. 2024. Spremembe je bila Slovenija dolžna uvesti v pravni red na osnovi direktive (EU) 2021/2118, ki je za celotno Evropsko unijo določila obvezno zavarovanje nekaterih kategorij vozil, ki so bila že do sedaj lahko udeležena v cestnem prometu brez registracije, a tudi brez obveznega zavarovanja. Direktiva je tudi nedvoumno določila, da obvezno zavarovanje krije škode, povzročene tretjim osebam tako na cestah kakor tudi na drugih površinah, kjer se ta vozila lahko uporabljajo (npr. traktorji na njivi).

Škodni primer iz Slovenije

Sprejete navedene direktive je bilo v veliki meri spodbujeno s škodnim primerom oz. zahtevkom iz Slovenije iz leta 2007. Oškodovanec je pomagal pri spravilu bal sena na podstrežje skednja, voznik traktorja pa ga je pri vzratni vožnji zbil z lestve.

Oškodovanec je zahteval odškodnino od zavarovalnice, kjer je imel lastnik traktorja sklenjeno obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti. Z zahtevkom pri zavarovalnici ni uspel, češ da zavarovanje krije le škode, nastale na cesti, in oškodovani se je odločil za sodno pot. Sodni postopki so se konča-

Škodni primer iz Slovenije, ko je voznik traktorja pri vzratni vožnji zbil osebo z lestve, je znatno pripomogel k prenovi EU direktive o obveznih zavarovanjih v prometu in posledično k spremembi zakonodaje v vseh članicah EU.

li leta 2014 na sodišču EU, ki je presodilo, kaj pomeni »uporaba vozila«. To je »vsakršna uporaba vozila, ki je skladna z običajno funkcijo tega vozila«. Torej pri traktorjih oz. kmetijskih in gozdarskih strojih tako na cesti kakor izven cest (na poljih, v gozdovih, na dvoriščih). Če koga celoten primer zanima bolj podrobno, si lahko na spletu poišče diplomsko delo na Pravni fakulteti Maribor z naslovom »Analiza zavarovanj škode iz prometnih nesreč v EU po sodbi sodišča EU v zadevi Vnuk« avtorice Sabine Horvat.

Direktiva EU in slovenski zakon

Da bi se izognili nerazumevanju pri obveznem zavarovanju vozil, ki se je pokazalo v opisanem primeru iz Slovenije, pa tudi nekaterih drugih primerih, je bila prenovljena celotna direktiva EU o obveznih zavarovanjih v prometu. Na kratko povedano: na novo opredeljuje vozila, na novo opredeljuje uporabo vozil, določa pa tudi, kdo krije škodo, če se država odloči, da zavarovanje za posamezne kategorije vozil ni obvezno. Te zahteve je v slovenski pravni red prinesel spremenjeni in dopolnjeni Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu. Prinesel je še nekaj novih določb, ki se tičejo poslovanja zavarovalnic, za zavarovance pa niso bistvene.

Vozila in njihova uporaba

»Vozilo« je, z izjemo invalidskih vozičkov, namenjenih izključno osebam s telesno oviranostjo:

a) vsako motorno vozilo, ki je namenjeno za potovanje po kopnem in ga poganja zgolj mehanska moč, vendar ne vozi po tirih:

Po spremenjeni zakonodaji morajo biti obvezno zavarovani tudi vsi delovni stroji. Zavarovanje za škode, povzročene tretjim osebam, pa velja na vseh površinah običajne uporabe vozil. Torej tako na cesti kakor izven cest. Večina uporabnikov npr. kombajnov je že do sedaj zavarovanje sklenila prostovoljno.

- katerega največja konstrukcijsko določena hitrost je nad 25 km/h ali
- katerega največja neto masa je nad 25 kg, največja konstrukcijsko določena hitrost pa nad 14km/h;
- b) vsako priklopno vozilo, ki se uporablja skupaj z vozilom iz točke a), ne glede na to, ali je priklopljeno ali odklopljeno.
 - »Uporaba vozila« je vsaka uporaba vozila, ki je skladna s funkcijo vozila kot prevoznega sredstva v času nesreče, ne glede na značilnosti vozila in ne glede na zemljišče, na katerem se motorno vozilo uporablja, in ne glede na to, ali vozilo miruje ali se premika.

Kmetijska in gozdarska vozila

Po novem morajo biti tako obvezno zavarovana tudi nekatera kmetijska in gozdarska vozila, ki so v skladu z Zakonom o motornih vozilih v prometu lahko udeležena brez obvezne registracije in do sedaj niso bila obvezno zavarovana. To so:

- motokultivatorji (mala motorna vozila moči do 12 kW in s hitrostjo nad 14 km/h),
- delovni stroji (npr. kombajni, harvesterji, pa tudi gradbeni stroji) in
- priklopniki (lahki priklopniki, traktorski priklopniki, ki niso registrirani – trenutno so to priklopniki do največje dovoljene mase 5 ton in konstrukcijo omejene hitrosti 30 km/h, po drugi polovici leta 2025

Traktorskih priključkov, npr. balirk, še naprej ni potrebno posebej obvezno zavarovati.

TRBOJE
KMETIJSKA MEHANIZACIJA

Kmetijska mehanizacija Trboje d.o.o.
Trboje 10, 4000 Kranj | 031/632-479 ali 040/575-099
kmetijska.mehanizacija@siol.net | www.stroji-trboje.si

Tehnika

pa predvidoma tudi cisterne, nakladalni priklopniki, gozdarski priklopniki, trosilnik itn., ki bodo po novem tudi definirani kot traktorski priklopniki. O slednjem podrobneje pišemo v nadaljevanju.

Traktorskih priključkov, tudi če so vlečene izvedbe, še naprej ne bo potrebno posebej zavarovati, npr. balirk.

V kmetijskih organizacijah smo si prizadevali za izjemo za kmetijske in gozdarske priklopnike, da bi bilo zanje dovolj zavarovanje traktorja. Ker gre za ureditev (direktivo) na nivoju EU, tega ni bilo mogoče doseči, smo pa uspeli s predlogom, da bodo priklopniki, ki so v prometu lahko neregistrirani, lahko zavarovani na polici vlečnega vozila. Za motokultivarje in delovne stroje pa bodo morali uporabniki skleniti zavarovanje na ločeni polici.

Tako spremenjeni zakon v 21. členu določa, »da se lahko priklopniki, ki jih ni potrebno registrirati v skladu z zakonom, ki ureja motorna vozila, zavarujejo sočasno ob sklenitvi zavarovanja na zavarovalni polici vlečnega vozila. Če se priklopnik iz prejšnjega stavka uporablja z več vlečnimi vozili, se škoda iz naslova zavarovanja priklopnika uveljavlja iz zavarovalne police vlečnega vozila, v okviru katere je zavarovan priklopnik«.

Zavarovalna vsota, cena zavarovanja in globa

Zvišujejo se tudi najnižje zavarovalne vsote, na katere mora biti sklenjeno zavarovanje avtomobilske odgovornosti, in sicer:

Po predvidenem sprejetju novele Zakona o motornih vozilih bo potrebno zavarovati tudi cisterne, nakladalne priklopnike, gozdarske priklopnike, trosilnike itn.

a) za škodo zaradi smrti, telesne poškodbe in prizadetega zdravja, ki izvira iz posameznega škodnega dogodka ne glede na število oškodovancev, 6.450.000 evrov,

b) za škodo zaradi uničenja ali poškodovanja stvari, ki izvira iz posameznega škodnega dogodka ne glede na število oškodovancev, 1.300.000 evrov.

Koliko bo stalo obvezno zavarovanje vozil, ki do sedaj niso bila zavarovana, nam v polovici leta, odkar že veljajo opisane nove obveznosti, pri zavarovalnicah ni uspelo izvedeti.

Pri priklopnikih bi morale to zavarovanje stati nekaj evrov, saj se škode, povzročene s priklopnikom, krijejo iz tega zavarovanja le, če je priklopnik odpet, sicer pa iz zavarovanja vlečnega vozila (avtomobila, traktorja). Pričakovati je, da bodo zavarovalnice zaračunale tudi administrativne stroške. Verjetno bodo cene znane šele pri spomladanskih tehničnih pregledih traktorjev na terenu.

In globe? Globa za nesklenjeno obvezno zavarovanje je 500 evrov. Nadzor izvajata inšpekcija za upravne zadeve pri Ministrstvu za notranje zadeve in Policija.

www.prillinger.si

Iskrena hvala!

PRILLINGER
best.parts.service

MAHLE ESM LECHLER WALTERSCHIED GRAMMER BONDOLI & PAVESI

Prillinger, d.o.o.
Arja vas 101
SI-3301 Petrovče

Spremembe in dopolnitve Zakona o motornih vozilih

Ministrstvo za infrastrukturo se je odločilo za pripravo predloga sprememb in dopolnitev Zakona o motornih vozilih, ki velja od začetka leta 2018. Predlog zakona je bil v drugi polovici oktobra in prvi polovici novembra v javni razpravi in medresorski obravnavi, med predlaganimi spremembami pa je tudi usklajevanje definicij traktorskega priključka in traktorskega priklopnika z definicijami v Uredbi (EU) št. 167/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. februarja 2013 o odobritvi in tržnem nadzoru kmetijskih in gozdarskih vozil. Postopek sprejema omenjenega zakona bomo spremljali in vas o vseh novostih pravočasno obvestili.

Marjan Dolenšek
KGZS - Zavod LJ
Slike: Koledar strojnih krožkov Varno in zdravo